

Синдикално



ЛИСТ СИНДИКАТА ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ

Број 203 • јануар-фебруар 2020 • Година XX • Бесплатан примерак • www.sind-obr.org.rs

ISSN 1451-7574



- Извештаји о раду у 2019. години
- Захтеви Влади Србије
- Почетак рада секторских већа



У међувремену...

Пише: **Валентина Илић**

Нова година почела је добрим вестима. После вишегодишњих захтева синдиката за укидањем Уредбе о забрани запошљавања, ресорно министарство је добило отворена врата за постојано запошљавање на неодређено време великог броја запослених, који више година раде у просвети на одређено време. Иако званично Уредба није укинута, за запослене у просвети Влада је одобрила запошљавање, које ће бити спроведено у неколико фаза.

У првој фази конкурси ће бити расписани за оне који су почели да раде пре 31. децембра 2015. године на 100% норми, под условом да и сада имају исти статус. Дакле, конкурси се расписују за радна места на којима наше колегице и колеге раде више од пет година. У наредној фази сталан посао ће добити они који су под истим условима примљени 2016. и 2017. године, а трећа фаза ће бити за оне који раде са 60% норми.

Нажалост, од када је донета Уредба о забрани запошљавања, образовање је било талац оних делова јавног сектора због којих је превасходно донета Уредба, а то су јавна предузећа. У сфери образовања за ових седам година (а и више), дошло се до броја од 33.256 људи који раде на одређено време, односно 23.345 радних места, тј. пуних норми. По свему судећи, држава је схватила да мора нешто да предузме с тим у вези, а с друге стране створени су и одређени политички услови који нам предстоје и које не морамо наглас саопштавати. Циљ Синдиката је да се овај поступак спроведе у највећој мери онако како треба и да се не дозволе директорске злоупотребе, тј. да на конкурсима буду примљени они који већ годинама раде у просвети. Верујемо да ће МПНТР, па и синдикати наћи решења за могуће проблеме који могу настати у августу, када дођу на ред нове листе технолошких вишкова.

У овом броју дајемо сажет приказ активности које је синдикат водио у прошлој години, како Републички одбор, тако и наши органи на територији, градски, регионални и покрајински одбори. Преговори о новом

ПКУ за предшколско васпитање и образовање су почели и већи део текста је усаглашен. Наравно, остаје отворено питање накнаде за председнике синдикалних организација у предшколским установама. Друга страна у преговорима се још позива на одлуку Уставног суда по предмету који се иначе уопште не тиче просвете. Најлогичније је да, ако све делатности у просвети по својим ПКУ имају право на накнаду за председнике синдикалних организација, то право имају и запослени у предшколским установама, тим пре, јер у својим установама имају и више стотина чланова синдиката.

Заједно са ГСПРС "Независност" и Синдикатом радника у просвети Србије упутили смо допис Влади, МПНТР и Министарству финансија захтеве који се односе на корекцију коефицијената у просвети, изједначавање цене рада, исплату Новогодишње награде и станове по повољнијим условима за запослене у просвети. Комплетан текст дописа објављујемо у овом броју.

По задужењу Председништва Савеза самосталних синдиката Србије присуствовали смо изборној конференцији у Савезу самосталних синдиката за град Ниш, где је за председницу Већа изабрана Оливера Бобић. У припремама за предстојећи Конгрес Савеза самосталних синдиката Србије, Председништво

Савеза је прихватило резолуцију за образовање.

Крајем јануара смо на седници Председништва Републичког одбора разматрали проблем због обавезе достављања правдања путних трошкова запослених у образовању и упутили смо званичан допис Министарству државне управе и локалне самоуправе. Сигурни смо да ће овај проблем брзо бити решен, с обзиром на то да то није у складу са позитивним законима и колективним уговорима. Никома не може бити ускраћена исплата путних трошкова само зато што није правдао те трошкове рачунима за бензин или картама за превоз.

На Председништву је закључено да се настави са ажурирањем базе података о чланству, с обзиром на то да је само трећина организација доставила попуњене табеле. У наредном периоду ћемо свим председницима окружних одбора доставити спискове школа које су послале податке и њихова обавеза ће бити да обавесте све председнике синдикалних организација на својој територији да у најкраћем року доставе тражене податке. Табела и допис су објављени на нашем сајту.

Почетком марта биће одржана редовна седница Републичког одбора, Председништва и Надзорног одбора.

Захтеви Влади Србије

Репрезентативни синдикати у образовању: Синдикат образовања Србије, ГСПРС "Независност" и Синдикат радника у просвети, су на заједничком састанку 20. јануара разматрали актуелно стање у просвети и истог дана упутили захтеве Влади Србије и надлежним министарствима.

Затражена је хитна корекција коефицијената за запослене у образовању, од другог до шестог степена стручности, затим изједначавање цене рада за све запослене у образовању, па исплата новогодишњих награда у складу са посебним колективним уговорима, као и изградња станова за запослене у образовању под повољнијим условима.

Имајући у виду да су зараде запослених у образовању, од другог до шестог степена стручности, на нивоу минималне зараде, синдикати су затражили хитну корекцију коефицијената. Цена рада за запослене у делатности високог образовања и студентског стандарда је нижа од цене рада у предшколском, основном и средњем образовању, као и ученичком стандарду, па је затражено да и она буде изједначена. Три синдиката су захтевима Влади и министарствима нагласили да у складу са посебним колективним уговорима, запосленима у образовању припада и право на новогодишњу награду.

Р. С. П.

Са седнице Председништва и Републичког одбора

Пише: Миодраг Камперелић

Традиционално, последње седнице Председништва и Републичког одбора за 2019. годину одржане су 28. децембра у Студентском одмаралишту на Авали. Седница Председништва је одржана у преподневним сатима, док је Републички одбор одржан неколико сати касније.

Председништво је разматрало активности Синдиката у протеклом периоду, потом информацију са састанка репрезентативних синдиката и предложена је одлука у вези са тим, поднет је извештај са седнице Покрајинског одбора СОНК Војводине и предлози одлука за РОС, а разматрана је и молба Синдикалне организације ПУ "Радосно детињство" у Новом Саду.

Кључна тема седнице је био заједнички састанак репрезентативних синдиката, на којем се разговарало о будућим заједничким акцијама синдиката у склопу актуелне ситуације и виталних проблема у просвети. Након дискусије Председништво је заузело став да Републичком одбору буду предложени захтеви који би били договорени са другим синдикатима и са којима би даље утврдили методе борбе.

Колегиница Ђурђица Црвенко је укратко известила о састанку Покрајинског одбора СОНК, са којег су упућени предлози одлука на усвајање Републичком одбору. Ове одлуке се односе на измене и допуне ПКУ за основне и средње школе и домове ученика и на предстојеће изборе у Синдикату образовања Србије. Председништво је прихватило предложене одлуке. Поводом молбе из новосадске СО ПУ "Радосно детињство" заузет је став да се она буде размотрена после седница Надзорног и РОС почетком марта.

Седница РОС је почела допуном Дневног реда о доношењу одлуке о организовању Спортских сусрета СОС за 2020. годину на Тари. Након усвајања Записника, верификован је мандат новом члану Републичког одбора из делатности ученичког стандарда Милошу Касалици из Дома ученика средњих школа - Београд.

Председница је говорила о активностима Синдиката у протеклом периоду и посебно истакла потписивање ПКУ за високо образовање крајем новембра. Завршен је циклус од пет семинара по пројекту са шведским синдикатом у 2019. години. Почели су преговори о новим ПКУ за студентски стандард, те и за предшколско васпитање и образовање, који истичу у 2020. години. У вези са заједничким састанком репрезентативних синдиката у образовању усвојени су захтеви, који ће бити основ за даље договоре и до-



нета Одлука о преносу овлашћења Председништву да, у складу са договором између синдиката, организује евентуални штрајк.

Председница ПО СОНК Војводине је поднела извештај о одржаном састанку и дала предлоге одлука на усвајање РОС. Након усвајања предложених одлука, чланови РОС, који су у радним подгрупама за праћење технолошких вишкова, поднели су извештаје о раду. Извештаје су поднели Маргита Петковић - ШУ Пожаревац, Милан Јовановић - ШУ Јагодина, Зоран Ивковић - ШУ Београд, Зоран Дробњаковић - КиМ, Јовица Манојловић - ШУ Ниш, Јожеф Карачоњи - ШУ

Зрењанин, Ивана Милојевић - ШУ Ужице, Милован Станковић - ШУ Зајечар, Биљана Пухаловић - ШУ Крагујевац и Наско Петрушевић - ШУ Лесковац.

С обзиром на то да је неопходно на време резервисати термин и хотел, председница је предложила да се донесе одлука да наредни Спортски сусрети буду одржани на Тари, што је РОС једногласно усвојио.

На крају седнице дискутовано је о могућности укидања Уредбе о забрани запошљавања за просвету и начинима како да се спрече могуће директорске злоупотребе у поступку запошљавања.

За контролисано превођење

Пише: Р. С. П.

Председници три репрезентативна синдиката мр. Валентина Илић, др Томислав Живановић и Слободан Брајковић су 8. јануара издали заједничко саопштење после састанка у ресорном министарству. Објављујемо га у целини.

"Као реакција на иницијативу (од 23. 12. 2019. године) три репрезентативна синдиката: Синдикат образовања Србије, Грански синдикат просветних радника Србије "Независност" и Синдикат радника у просвети Србије одржан је састанак 08.01.2020. године у Министарству просвете, науке и технолошког развоја: репрезентативних синдиката, министра просвете са сарадницима и директорима школа.

Наведени синдикати су тражили од надлежних министарстава да сви у образовању, који су већ годинама запослени по уговорима на одређено време, а постоји потреба за тим радним местима, БУДУ КОНТРОЛИСАНО

ПРЕВЕДЕНИ НА НЕОДРЕЂЕНО ВРЕМЕ.

Конечно је закључено да започне решавање проблема више од 30.000 запослених у просвети на одређено време. Контролисано ће бити омогућено расписивање конкурса уз све законске регулативе, а уз сагласност синдиката. Процес запошљавања на неодређено време реализоваће се тако што ће директори основних и средњих школа по датим табелама морати да доставе податке за сва упражњена радна места до 31.12. 2015. године, за запослене са пуном нормом рада (100%), прво радним подгрупама на нивоу школских управа, а подгрупе ће слати податке Министарству просвете, науке и технолошког развоја које ће спискове објединити и слати Комисији Владе РС.

Након тога следи решавање проблема запослених од 01.01. 2016. године до данас", пише у саопштењу.

“На столу” коначан предлог ПКУ за предшколце

Пише: Николина Маљковић

Крајем 2019.године у МПНТР почели су преговори о закључивању Измена и допуна Посебног колективног уговора за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе. До почетка фебруара је одржано неколико састанака, којима су присуствовали представници министарства, овлашћених да преговарају, као и представници репрезентативних синдиката. У име СОС састанцима су присуствовали чланови РОС: Новак Катић, Бојана Савић и Тамара Рајновић, а по потреби правна саветница Николина Маљковић.

На наведеним састанцима чланови преговарачког одбора су разматрали предлог измена и допуна ПКУ и то члан по члан. Представници Министарства прихватили су предлог синдиката да се по основу стручне спреме, право на годишњи одмор повећа за један дан за сваку стручну спрему. Прецизније су уређене и одредбе које уређују право на плаћено и неплаћено одсуство. Додати су нови основи за плаћено одсуство, као што су: полазак детета у први разред основне школе, стручно усавршавање. Предлог синдиката у одредби члана 37. да се време проведено у радном односу - минули рад плаћа у висини од 0,5% од основице за сваку пуну годину рада оствареног у радном односу код послодавца није усвојен зато што и Закон о раду прописује увећање плате по основу времена проведеног на раду у висини од 0,4%. У истом члану у ставу 3. при-



хваћен је предлог да се прековремени рад, осим плаћања, може прерачунати запосленом и у слободне сате. Предложено је да запослени имају право на накнаду 100% просечне плате у претходних 12 месеци у којим је наступила привремена спреченост за рад (боловања) и у случају малигног обољења, с обзиром да то право остварују и запослени у државним органима. У одредби члана 41. је договорено да запослени при одласку у пензију имају право на отпремнину у висини три просечне плате у Републици Србији, што је свакако повољније право од тренутно важеће одредбе. Синдикати су остали код предлога да се дода члан 43-а који прописује да је послодавац дужан да исплати солидарну помоћ запосленима и по основу неповољног материјалног положаја. Такође, предложено је да се детаљније уреди право на солидарну помоћ запослених у односу на

досадашњу уопштenu одредбу која уређује ту врсту права. У делу ПКУ који уређује рад синдиката, остао је предлог да се накнада за рад председника синдикалне организације исплаћује у висини од 12% на месечну плату и то у синдикалним организацијама у које је учлањено више од 50% запослених, односно сразмерно мање ако је учлањено мање од 50% запослених, имајући у виду да сви остали представници репрезентативних синдиката у образовању имају право на увећану плату за синдикални рад.

Последњи састанак за измене и допуне ПКУ одржан је 3. фебруара ове године, после којег су репрезентативни синдикати упутили коначан предлог Министарству просвете. Сада су на реду министарства и учесници преговора да доставе примедбе како би се сачинио коначан текст измена и допуна ПКУ.

Отворено писмо уредницима РТС и “Политике”

Пише: Р. С. П

Почетком јануара председници три репрезентативна синдиката у образовању Валентина Илић, Томислав Живановић и Слободан Брајковић су упутили Отворено писмо уреднику информативног програма РТС Ненаду Љ. Стефановићу и в.д. главног и одговорног уредника “Политике” а.д. Жарку Ракићу.

“Поштовани, као што Вам је, надамо се, познато у Србији на синдикалној сцени постоје четири репрезентативна синдиката запослених у образовању, од прешколских до високошколских установа: Синдикат образовања Србије, ГСПРС “Независност”, Синдикат радника у просвети Србије, а не само Унија синдиката просветних радника Србије - која заступа један део просветних радника.

Не обраћамо Вам се на овај начин зато што желимо да умањимо значај

колега из последње поменуте организације, већ зато што ваша медијска кућа, слободно се може рећи, протезира само једну, која, свакако, није овлашћена нити може да заступа ставове осталих репрезентативних синдиката. Немамо ни намеру, а то и није наш посао, да се мешамо у уређивачку и кадровску политику, али смо запрепашћени чињеницом да ваши упосленици преносе информације и ставове само једне синдикалне куће и колегинице која ту организацију предводи, док се на конференцијама за медије ваши представници већ пар година уназад не појављују.

Да упростимо, замислите да штампани медији објављују преглед програма само једне конкурентске телевизије, или да у јутарњем програму Јавног сервиса у прегледу штампе листате само једне новине.

Најновији пример онога о чему говоримо је извештавање са јучерашњег састанка министра просвете и репрезентативних синдиката образовања, који је уприличен на иницијативу три репрезентативна синдиката: Синдиката образовања Србије, ГСПРС “Независност” и Синдиката радника у просвети Србије, од 23. децембра 2019. године, на којем је донета одлука о започињању решавања проблема запослених на одређено време. И све би, бар у овом случају, било у реду да је у вашим извештајима стајало на чију иницијативу је поменута одлука донешена и да је то прокоментарисао један од три актера ове иницијативе, а не четврти, који с тим осим физичког присуства, ништа није имао. Напомињемо, ово није први пут, а закључке изведите сами”, написано је у Отвореном писму поменутиим уредницима.

Агенција за квалификације: Почетак рада Секторских већа



Пише: **Борка Вишнић**

Крајем прошле године су конституисана Секторска већа за све делатности, а у овој години је почела обука за рад чланова Секторских већа. Прва тема обуке била је развој интегрисаног националног система квалификација у Републици Србији. Пошто се у нашој земљи по први пут организује рад ових већа, неопходно је да сви чланови стекну одговарајућа знања и добију информације за успешан будући рад. Секторска већа су облици рада, чији су чланови представници света рада (међу њима и синдиката), образовања и других чинилаца, који ће у наредном перио-

ду имати задатак да у пракси примене законска опредељења крунисана прошле године усвојеним Законом о Националном оквиру квалификација.

То ће бити место на које ће бити упућиване иницијативе за измене, допуне, развој или израду нових стандарда квалификација. Представници света рада ће на основу искустава и потреба предлагати измене или нове квалификације, које ће уз дефинисану Методологију за развој стандард квалификација у крајњем исходу постати саставни део листе квалификација у нашој земљи. Читав процес део је активности којима ће се, очекује се ове године, Србија укључити у Европски оквир система квалификација. Покретање иницијативе за развој

постојећих или нове квалификације и одговарајућа документација је захтевна процедура, те се очекује озбиљан рад у наредном периоду.

Укупно је формирано 12 секторских већа са 163 члана. Секторско веће за образовање и васпитање има 11 чланова, од који је 8 сталних, а 11 променљивих који имају три гласа приликом одлучивања. Међу члановима Секторског већа за образовање и васпитање је и шест представника синдиката образовања, који приликом гласању имају један глас. Председница Секторског већа за образовање је проф. др Светлана Карић, директорка Високе струковне школе за васпитаче из Сремске Митровице.

Семинар СОС: Пироћанци и Топличани први пут заједнички

Пише: **Н. Маљковић**

У Студентском одмаралишту "Радојка Лакић" на Авали је 27. - 29. децембра одржан семинар за представнике синдикалних организација Топличког и Пиротског округа. Од укупно 27 организација у основним и средњим школама, одазвало се неколико представника, и то је била прилика да се по први пут окупе на једном месту у организацији Синдиката образовања Србије.

На семинару су представљене углавном синдикалне теме у оквиру пројекта "Јачање регионалних капацитета СОС", који реализујемо више година уназад.

Учеснике семинара поздравила је председница СОС Валентина Илић, која је изложила актуелна дешавања по питању положаја запослених у образовању и посебно је указала присутнима да је после вишегодишње синдикалне борбе потписан и ПКУ за високо образовање, тако да запослени сада на свим нивоима образовања имају важеће колективне уговоре, који им гарантују одређена права.

Учесници семинара су предочили бројне проблеме на терену, пре свега, проблеме око остваривања



трошкова доласка и одласка са рада, решавања технолошких вишкова, као и велики број запослених ангажованих на одређено време.

У раду семинара учествовала је правна саветница Николина Маљковић, која је учеснике подсетила на права која остварују по основу важећих колективних уговора, а и упознала их са могућношћу бесплатне правне помоћи коју остварују сви чланови СОС. У раду семина-

ра учествовао је и технички секретар СОС Миодраг Камперелић, који је представио историјат, структуру и функционисање наше организације. Он је присутнима предочио обавезе председника синдикалних организација.

Овај семинар је била добра прилика да се чују бројни проблеми са терена, као и да се учесници међусобно упознају и успоставе добру комуникацију и будућу сарадњу.

Републички одбор

Пише: Миодраг Камперелић

Поштовани читаоци, традиционално у јануарском броју "Синдикалног пера" објављујемо сажет преглед најважнијих активности вођених у прошлој години, од Републичког одбора, одбора делатности и других органа Синдиката образовања Србије.

ЈАНУАР

Месец су обележили проблеми са зарадама запослених у предшколским установама. Од јануара су зараде у просвети повећане за девет (9) одсто, осим предшколцима који су добили седам (7). Поред тога, само поједини градови и општине су исплатиле солидарну помоћ предшколцима. Примерице, у Београду је исплаћена помоћ свим корисницима градског буџета осим, наравно, предшколцима. На састанку у ресорном министарству смо указали на тај проблем и представници Министарства су признали да је учињен превид и да ће настојати да то исправе. Сопштење које смо дали тим поводом објављено је на сајту Синдиката.

Преговори о продужењу ПКУ за основне и средње школе и домове ученика су завршени договором да Споразум буде убрзо закључен.

Министарству просвете смо се још једном обратили са захтевом да се у процес умрежавања школа обавезно укључе представници синдиката.

ФЕБРУАР

Почетком фебруара закључен је Споразум о продужењу важења ПКУ за основне и средње школе и домове ученика за наредне три године. С обзиром на то да није било позива из МПНТР на преговоре о проблемима у предшколству, обратили смо се премијерки и министрима просвете, финансија и државне управе, најавивши покретање тужби због цене рада за запослене у предшколским установама.

У фебруару су одржане седнице Статутарног одбора и Председништва. Председништво је разматрало актуелну ситуацију у образовању, Извештај о раду у 2018. години, План активности за 2019. годину и предлоге за организовање Спортских сусрета 2019. године.

Председнику републике, премијерки и ресорном министру смо још једном упутили захтев да се хитно приступи закључењу ПКУ за високо образовање, који је усаглашен са примедбама надлежних министарстава.

Пружена је подршка Општинском одбору образовања и културе Старе Пазове, који су ушли у законски штрајк због проблема са исплатом путних трошкова. Такође, упутили смо допис премијерки и МПНТР са захтевом



за окончање процеса формирања Академије примењених струковних студија - Југ, као и спречавање даљег притиска руководства Школе на наше чланове у Високој школи у Врању.

МАРТ

У марту су одржани редовни састанци Председништва, Надзорног одбора и Републичког одбора. Због епидемије грипа састанци су одржани половином марта.

Надзорни одбор је на седници, одржаној 15. марта, разматрао и усвојио предлоге финансијских извештаја за 2018. годину (РО и Фонда солидарности), и финансијског плана за 2019. годину.

На седници Председништва, одржаној 19. марта, разматран је и усвојен Предлог финансијског извештаја РО и Фонда солидарности за 2018. и Предлог финансијског плана за 2019. годину. Разматрана је актуелна ситуација у образовању, Предлог правилника о накнади за председнике синдикалних организација у предшколским установама, усвојен Предлог одлуке о одржавању Спортских сусрета СОС за 2019. годину и предложени чланови Организационог одбора.

На седници РОС, одржаној истог дана, верификован је мандат новим члановима РО Наску Петрушевићу из Врања и Ивици Поповићу из Лесковца, усвојен је Финансијски извештај за 2018. и Финансијски план за 2019. годину, разматрана актуелна ситуација у образовању, усвојен Правилник о накнади за председнике синдикалних организација у предшколским установама, донета Одлука о одржавању Спортских сусрета СОС за 2019. на Тари и изабрани чланови Организационог одбора. Усвојен је Оквирни план активности СОС за текућу годину и

поднети извештаји о раду градских, окружних, регионалних и покрајинских одбора у 2018. години.

Ресорном министарству смо упутили заједнички допис два репрезентативна синдиката високог образовања са захтевом за хитно закључење ПКУ за високо образовање.

Поводом израде нове Стратегије образовања, ресорном министарству смо упутили допис са списком наших представника по појединим стратешким приоритетима.

Члановима СОС је упућен позив за Спортске сусрете на Тари, који је одмах објављен на сајту.

АПРИЛ

Почетком априла смо на сајту објавили информацију да ће од маја бити промењен текући рачун СОС. Ресорном министарству смо упутили допис са нашим предлозима за стратегију образовања, који се односе на начин финансирања образовања и на рационализацију мреже школа.

С обзиром на то да наши оправдани захтеви за једнако повећање зарада свим запосленима у образовању, а које се односило на повећање у предшколским установама, нису добили позитиван одговор, одржана је седница Одбора делатности предшколских установа у Београду 11. априла, када је заказан протест предшколаца на Тргу Николе Пашића.

На седници је разматран извештај о активностима између две седнице и припреме за протест. Од почетка априла, заједно са друга два репрезентативна синдиката у овој делатности смо од председника Републике, премијерке и надлежних министара тражили хитно повећање зараде у предшколским установама за девет, уместо седам одсто. Дан раније је одр-

жан састанак представника репрезентативних синдиката предшколаца са представницима Владе, на којем је речено да ће Влада по хитном поступку изменити Закон о буџету, како би се запосленима у предшколским установама већ од маја обезбедило повећање плата за још два одсто. Одмах, 11. априла, стигао је допис из Владе са потписом Ане Брнабић, у којем је писало да је Влада прихватила захтев синдиката о повећању плата за још два одсто запосленима у предшколским установама већ од 1. маја те године. Такође, формирана је Радна група за решавање проблема у предшколству у којој учествују и представници синдиката.

Синдикат предшколаца и ГСПРС "Независност" су након тога били за то да се протест не одржи, иако није било довољно времена да се чланство обавести. На самом протесту присутнима се обратила само председница СОС Валентина Илић, која се захвалила свима на доласку и објавила резултате које смо постигли. Успех протеста је био изузетан, а томе су допринеле и објективне околности у којима је протест одржан.

Крајем априла одржана је седница Председништва, на којој су разматране информације о активностима СОС у протеклом периоду, информација о ПКУ за високо образовање, па план даљих активности, те и утврђени термини седница органа СОС и семинара.

На позив председнице Синдикалне организације у ОШ "Милутин Миланковић" у Раброву присуствовали смо састанку организованом поводом проблема са умрежавањем школа и подручних одељења. Одржан је први састанак Радне групе за израду норматива у установама ученичког и студентског стандарда, на којем је расправљано о Предлогу новог правилника о нормативима у овим установама.

МАЈ

Првомајски празник традиционално је обележен протестном шетњом центром Београда у организацији СССС и УГС "Независност".

Настављена је преписка са ресорним министарством поводом ПКУ за високо образовање и утврђен термин седнице Одбора делатности високог образовања. Седница је одржана 17. маја у Београду. Верификовани су мандати новим члановима Одбора - Дејану Перићу из Високе пословне школе у Блацу и Јасмини Недељковић - Остојић из Високе грађевинско-геодетске школе у Београду. Разматран је ПКУ за високо образовање и донета одговарајућа одлука с тим у вези, затим и Нацрт закона о дуалном моделу студија у високом образовању. Одбор је донео Одлуку о протесту и усвојио текст дописа председнику Републике, премијерки и ресорном министру са захтевима за хитним потписивањем ПКУ за високо образовање и изједначавање цене рада, која је нижа од цене рада за предшколско, основно и средње образовање и ученички стандард. Протест је заказан за 8. јун на Тргу Николе Пашића у Београду.

Седница Председништва одржана је 30. маја у Београду. Утврђен је предлог представника СОС у Централној групи и радним подгрупама за праћење ангажовања запослених по школским управама, поднета је информација о активностима у протеклом периоду, покренута иницијатива за измене правилника о нормативима и обављене припреме за седнице органа СОС - Одбора делатности основних и средњих школа и РОС.

Крајем месеца одржан је акредитовани семинар број 165 за наставнике и стручне сараднике у Старој Пазови. До краја маја месеца одржано је четири састанка Радне групе за предшколце.

ЈУН

У јуну су истог дана одржане седнице Одбора делатности основних и средњих школа и РОС. На седници Одбора су верификовани мандати Стаменку Стојановићу из Врања и Горану Келеману из Врбаса, утврђен је предлог представника СОС у Централној групи и радним подгрупама, усвојен предлог одлука Покрајинског одбора СОНК за Републички одбор, дата информација о поступку ажурирања базе података о чланству СОС и информација о организацији Спортских сусрета СОС. На седници РОС верификован је мандат новом члану из Врања Стаменку Стојановићу, избрани су представници СОС у Централној групи и радним подгрупама за праћење ангажовања запослених, поднет је извештај о активностима РОС у протеклом периоду, презентован је нови сајт и апликација за мобилне телефоне, усвојене су одлуке које се односе на исплату топлог obroка и регреса, указано на проблем са зарадама запослених од првог о петог степена који примају минималац и на ефикаснију заштиту запослених у образовању, дата информација о ажурирању базе података о чланству СОС и о организацији Спортских сусрета на Тари.

Сутрадан је одржан протест запослених у високом образовању, на којем су истакнути захтеви за потписивање ПКУ и изједначавање цене рада. То је био први протест запослених у високом образовању и поред скромног одзива привукао је пажњу јавности.

Ресорном министарству смо упутили допис са нашим представницима у Комисији за тумачење ПКУ за предшколце и у радним подгрупама за технолошке вишкове по школским управама. Одржана је и седница Радне групе за проблеме у предшколским установама. Током јуна одржани су традиционални спортски сусрети у Београду, Лесковцу и Апатину.

ЈУЛ

Почетком месеца је одржан семинар на Фрушкој гори за председнике синдикалних организација у Јужнобачком и Сремском округу. Ово је први семинар од пет, колико је предвиђено пројектом са шведским синдикатом.

МПНТР смо послали допис захтевајући састанак ради закључења ПКУ за високо образовање, с обзиром на то да су стигла мишљења надлежних министарстава, као и иницијативу за измене и допуне Правилника о критеријумима и стандардима за финансирање установа које обављају делатност основног образовања и васпитања. Такође, ресорном министарству смо указали на проблеме изазване Стручним упутством о формирању одељења и начину финансирања у основним и средњим школама за школску 2019/2020.



Седница Председништва је одржана 3. јула, када је поднет извештај о раду Радне групе за предшколско васпитање при Влади, па извештај са састанка са министром просвете и утврђени термини семинара по пројекту са синдикатом Läraförbundet.

АВГУСТ

У августу су одржане седнице Председништва и РОС. На седници Председништва је припремљена седница РОС и размотрен план даљих активности и утврђени термини наредних састанака и семинара.

Након седнице Председништва, одржана је седница РОС, на којој је дата информација о актуелној ситуацији у образовању и план даљих активности, поднети извештаји чланова радних подгрупа у вези са респондирањем технолошких вишкова и умрежавањем школа, представљен процес формирања академија високих струковних школа и дата информација о организацији Спортских сусрета. Седници РОС присуствовали су председници МПНТР Бојан Тубић и Бранислав Јерemiћ.

Ресорном министарству смо упутили допис о проблемима у студентском стандарду и захтев за изједначавање цене рада и корекцију коефицијента, с обзиром на то да око 70 одсто запослених у овој делатности прима исту плату, односно минималац.

Заједно са два репрезентативна синдиката упутили смо допис Влади и надлежним министарствима захтевајући хитно изједначавање цене рада, решавање проблема запослених од првог до петог степена стручне спреме чије су плате на минималцу, укидање Уредбе о забрани запошљавања, наставак преговора о платним разредима, закључивање ПКУ за високо образовање и преговоре о ПКУ за студентски стандард и предшколско васпитање и образовање.

Крајем месеца одржан је у студентском одмаралишту на Златибору други семинар у склопу пројекта са шведским синдикатом за председнике синдикалних организација у Златиборском округу.

СЕПТЕМБАР

Септембар је почео прикупљањем текстова за јубиларни 200. број "Синдикалног пера", који је промовисан током свечане вечере на Спортским сусретима на Тари. Јубиларни број је био испуњен прилозима наших синдикалних колега из земаља у окрузењу, Европских синдиката и, наравно, наших активиста.

МПНТР смо упутили заједнички допис репрезентативних синдиката предшколаца са захтевом за повећање цене рада у предшколским установама, а Влади и министру финансија допис тражећи да се најављено повећање плата примени на све запо-

слене у образовању и да се изједначи цена рада за све са ценом рада у предшколском, основном и средњем образовању и ученичком стандарду.

На Тари су средином септембра одржане Спортске игре. За Игре се пријавило тридесетак екипа из целе Србије, што је најважније из свих нивоа образовања. Све у свему, око 500 учесника. Највише до сада! Укупно победник Сусрета била је екипа ПМФ из Новог Сада. Друго место освојила је екипа "Института за ратарство" из Новог Сада, а треће екипа Регионалног центра из Лесковца. И ове године сусретима су присуствовали и гости из Црне Горе и Републике Српске.

Крајем септембра од Министарства финансија смо добили одговор у којем је наведено да ће повећање зарада девет (9) одсто бити примењено на све запослене у систему образовања. Присуствовали смо састанку Окружног одбора образовања Подунавског округа, одржаном у Смедеревској Паланци, на којем су истакнути бројни просветни проблеми у овој општини, јер су већ неколико година школама блокирани рачуни. Договорено је да се надлежним министарствима упутити допис са захтевом да овај проблем буде хитно решен.

ОКТОБАР

Почетком октобра обележили смо Међународни дан наставника саопштењем у којем смо, поред осталог, посебно инсистирали на укидању Уредбе о забрани запошљавања, чиме би привукли и задржали младе који под оваквим условима неминовно одлазе из земље.

Савезу ССС смо се обратили са захтевом да утичу на Владу како би хитно био закључен ПКУ за високо образовање. Заједно са друга два репрезентативна синдиката у предшколству смо дописом премијерки и ресорном министру затражили растерећење запослених у процесу рада, с обзиром на то да је велики број деце уписане мимо норматива. Такође, вођене су активности поводом проблема у ПУ "Полетарац" у Старој Пазови, где је директорка мимо правила тумачила статус председника Синдикалне организације.

Седница Председништва је одржана 25. октобра у Београду. Разматран је Нацрт измена и допуна Закона о основама система образовања и васпитања, утврђен план активности СОС до краја године и поднет Извештај са Спортских сусрета. Настављене су активности на извршењу договора о исплати помоћи за запослене у предшколским установама, која је утврђена након протеста, а односи се на период од почетка године до увећања плата у предшколским установама.

У октобру је одржан трећи по реду семинар по пројекту за три регионална центра. Семинар је одржан у Па-

раћину уз присуство четрдесетак учесника.

На иницијативу СОС одржан је први састанак наших представника са Канцеларијом за Косово и Метохију, на којем су представљени кључни проблеми у просвети и договорена даља сарадња на нивоу Покрајински синдикат - Канцеларија.

НОВЕМБАР

У новембру смо упутили допис СССС у вези са предстојећим Конгресом и бројем делегата и чланова СОС у овим органима. Након новог случаја насиља у школи према наставнику, тражили смо хитан састанак са министром просвете, који је одржан почетком новембра и са којег је дато саопштење. Неколико дана касније и ми смо се обратили јавности саопштењем тражећи од надлежних државних органа конкретне мере у заштити запослених.

Састанак Одбора делатности ученичког и студентског стандарда одржан је 19. новембра у Београду. Састанку је присуствовала и представница Министарства просвете Марина Хасановић. На састанку је верификован мандат Драгани Кресоји из Београда и изабран је колега Милош Касалица за члана РОС. Председник Одбора Данијел Ђорђевић је поднео извештај о раду у протеклом периоду, а у дискусији су назначени кључни проблеми у делатности студентског стандарда: минималац за огроман број запослених, нижа цена рада, различити коефицијенти у студентским центрима, забрана запошљавања и други. На састанку, који је истог дана одржан у МПНТР, договорен је споразум о продужењу ПКУ за студентски стандард.

Средином новембра присуствовали смо састанку у Новом Пазару. ГО образовања Новог Пазара је са градоначелником решавао бројна питања која се тичу финансирања на локалу: трошкови превоза, јубиларних награда, стручног усавршавања и солидарне помоћи. Локална власт је показала разумевање за захтеве синдикалаца и дато је обећање да ће сва питања бити решена договором са синдикатом.

Крајем новембра у Крупњу је одржан четврти пројектни семинар за наше представнике из Мачванског округа. Семинару је присуствовало двадесетак учесника из Шапца, Лознице, Крупња, Владимираца и Љубовије. Колега Драган Митрић је известио о раду радне подгрупе у ШУ Ваљево, а председница је говорила о актуелним проблемима и активностима нашег синдиката.

Крајем новембра у Суботици смо учествовали у раду Округлог стола "Ка ефикаснијем повезивању стручног образовања и привреде - дуално образовање".

Након четири године, крајем новембра је потписан ПКУ за високо образовање који ће важити годину дана.

У организацији три репрезентативна синдиката запослених у предшколским установама 28. новембра у Београду је одржана тематска расправа "Иницијално образовање васпитног особља - како да могућност постане обавеза".

ДЕЦЕМБАР

Почетком децембра одржан је заједнички састанак сва четири репрезентативна синдиката у образовању око даљих заједничких акција синдиката и будуће сарадње. У Влади је 11. децембра одржан још један састанак Радне групе за предшколско образовање. У "Службеном гласнику" је објављен текст ПКУ за високо образовање, а од 14. децембра је ступио на снагу.

Присутствовали смо седници Покрајинског одбора СОНК, одржаној у Новом Саду 13. децембра. Председница СОС је информисала Одбор о активностима синдиката, а потпредседник Дејан Мицковић је говорио о закљученом ПКУ за високо образовање.

Половином децембра одржан је први састанак Радне групе за развој институционалног оквира НОКС, као и национална конференција "НОК као инструмент за транспарентност и повезивање света рада и света образовања".

Пети семинар по пројекту, затим седнице Председништва и РОС одржане су традиционално у Студентском одмаралишту на Авали. Семинар је организован за наше представнике из Пиротског и Топличког округа.

На седници Председништва дате су информације о активностима синдиката у протеклом периоду и са састанка репрезентативних синдиката. Предложене су одлуке за РОС, поднет је извештај са седнице ПО СОНК Војводине и усвојени предлози одлука за РОС.

На седници РОС верификован је мандат новом члану Одбора, дате информације о активностима Синдиката у протеклом периоду и са састанка репрезентативних синдиката, усвојене одлуке с тим у вези и поднет је Извештај са седнице ПО СОНК Војводине и усвојене одлуке за РОС.

Током прошле године, одржано је укупно 18 седница органа СОС, седам конференција за новинаре, издато седам саопштења, одржано пет семинара по пројекту и три акредитована семинара. Одржани су спортски сусрети на локалном нивоу у Апатину, Суботици, Београду и Лесковцу и Спортске игре СОС. Исплаћена је 21 солидарна помоћ и 16 позајмица из Фонда солидарности. Поднето је 81 захтев за регистрацију синдикалних организација, постављен је нови сајт са најновијим битним информацијама и активирана апликација за мобилне телефоне.

Градски одбор ССО Ниш

Градски одбор Самосталног синдиката образовања града Ниша је у протеклом периоду највише пажње посветио збрињавању запослених - технолошких вишкова кроз рад Радне подгрупе, као и заштити интереса и остваривања права из радног односа запослених кроз рад правне службе на територији и у консултацијама са правном службом Синдиката образовања Србије.

Кроз преговоре са градским властима постигнуто је поштивање потписаног Посебног колективног уговора, а међународна сарадња је настављена са Федерацијом синдиката и Синдикатом запослених у образовању и науци Санкт Петербурга и лењинградске области.

Како је са представницима Градске власти договорено да се запосленима у образовању привремено исплаћују јубиларне награде и накнаде за превоз, то у овом домену није било кршења потписаног ПКУ и сарадња са локалном влашћу је на задовољавајућем нивоу.

Градски одбор се трудио да помогне и у стручном усавршавању нашег чланства, те и добијању сертификата о завршеном програму, кроз организацију семинара који се налазе се у Каталогу сталног стручног усавршавања. Семинаре су изводиле наше колеге, синдикални активисти.

Допринос раду Радне подгрупе за праћење ангажовања запослених, пришкој Школској управи, дају и представници нашег синдиката. Они су у сталном контакту са члановима Градског одбора и чланством, како би могли привремено да реагују и хитно решавају проблеме у вези технолошких вишкова. Како су, на захтев Синдиката образовања Србије, расписивани конкурси за пријем у стални радни однос, Градски одбор је на терену успевао да чланове нашег синдиката стави на листу и тако им, после вишегодишње агоније, решавао егзистенцијални проблем.

Председница Синдикалне организације ОШ "Његош" Милена Илић добитница је појединачног Првомајског признања - Повеље са златном плакетом за 2019. годину, коју ССС Ниша додељује за изузетан допринос развоју синдикализма синдикалним организацијама и појединцима - синдикалним активистима.

Градски одбор је био учесник Спортских сусрета Синдиката образовања Србије на Тари и остварио запажене резултате.

Одбор је у протеклом периоду одржао више седница, на којима су основне теме биле активности Синдиката образовања Србије и имплементација договореног на територији, затим активности које се односе на умрежавања школа, положај запослених у рачуноводству школа (који раде захтеван посао, а нису адекватно сагледани), као и заузимање ставова по свим питањима од интереса за запослене и наше чланство, како се не би десило да нас неки потези изненаде.

ГОССО Ниш

Регионални центар за Поморавски округ

На почетку прошле календарске године Председништво РЦ за Поморавски округ одредило је три приоритетна циља за рад у 2019. години. То су омасовљење чланства и приступ нових синдикалних организација, едукација председника синдикалних организација и праћење пружања и распоредивања технолошких вишкова.

Да би први циљ био реализован било је неопходно предузети више активности као што су: јачање организационе структуре самог Регионалног центра, помоћ и подршка основним синдикалним организацијама у њиховим активностима, те и остваривање новчаних погодности за чланове Синдиката. Усвојен је нови Правилник о финансијској помоћи, којим су одређене бројне погодности, како синдикалним организацијама (бесповратна финансијска помоћ и позајмице), тако и самим члановима (бесповратна помоћ приликом рођења детета, ступања у брак, у случају тешке болести, смртног случаја или елементарне непогоде). Ове активности су резултирале порастом броја чланства у постојећим организацијама, као и приступом нових чланица. Наиме, у протеклом периоду нашем синдикату су приступиле три нове организације: ПУ „Милоје Милојевић“ у Рековцу, Пољопривредно-ветринарска школа у Рековцу и Дом ученика "Срећно" у Ћуприји.

У циљу едукације председника синдикалних организација одржан је стручни скуп у Параћину, на којем су учествовали представници Браничевског, Јабланичког и Поморавског округа. У оквиру скупа одржан је и изузетно успешан и користан семинар "Школа - добро место за рад". Председници синдикалних организација су, захваљујући предавачима, као и кроз размену искустава, дошли до нових сазнања, која ће им помоћи у даљем раду.

Када је реч о праћењу распоређивања технолошких вишкова, задржана је стара пракса обавезне комуникације између председника синдикалних организација и чланова радне подгрупе, тако да је и ове године тај процес протекло без икаквих проблема.

МИЛАН ЈОВАНОВИЋ

Синдикат запослених у образовању, науци и култури Војводине

Пише: Ђурђица Црвенко

Рад Покрајинског одбора СОНК Војводине за 2019. годину одвијао се у складу са Статутом, а на основу Програмских задатака и Финансијског плана Синдиката.

Активности СОНК Војводине реализоване су радом на терену у сарадњи са изабраним представницима у градским, општинским одборима, одборима за више општина и повереништавима за запослене у образовању, науци, култури и физичкој култури.

Током 2019. године одржане су четири седнице Покрајинског одбора СОНК, седам седница Председништва ПОС, две седнице Надзорног одбора и једна седница Статутарног одбора. Седнице Одбора делатности су одржаване по потреби или у проширеном саставу седнице Покрајинског одбора.

У овом извештајном периоду, активности СОНК Војводине одвијале су се у изузетно сложеним друштвено-економским условима, што се неминовно одражавало и на материјално-социјални положај запослених у установама: образовања, науке, културе и физичке културе.

Тежиште активности у 2019. години посебно је било усмерено на:

- Инсистирање на остваривању признатих права из колективних уговора и доследну примену истих;

- Активно учешће на потписивању, једног од значајнијих сегмената, Споразума о продужавању постојећег ПКУ, како за запослене у основном и средњем образовању и домовима ученика, тако и потписивању ПКУ за студентски стандард. Дуго очекивани ПКУ за високо образовање је напослетку потписан са важном датумом од годину дана;

- Пружање помоћи по захтеву синдикалних организација у преговорима за закључивање споразума код послодавца и локалних самоуправа, а у вези дуговања путних трошкова запослених и сл;
- Активно учествовање на протесту, на основу Одлуке СОС;

- Решавање насталих проблема са којима су се сусретали запослени у малој средини, остајући без дела норме, па чак и без посла преко чланова у радним подгрупама, при школским управама на територији Војводине;

- Рад Радне групе за предшколско образовање, у чијем је раду Одбор активно учествовао, а извештаје о раду прослеђивао чланству;

- Допринос у решавању захтева радника и организација синдиката. Ставови, захтеви и иницијативе одбора делатности благовремено су упућивани надлежним органима, захтевајући да сваки од њих у оквиру надлежности дају максимум;

- Разматрање и предлагање, током године, решавања проблема насталих око минималне цене рада, која је пореметила однос зарада између различитих степена образовања, првенствено изједначава-



њем зарада запослених са најнижим степеном образовања и оних са IV степеном. Генерално је поремећен однос најниже и највише зараде и тим поводом представницима МПНТР предочени су проблеми који се односе на цену рада, која није иста за све запослене у систему образовања. Настали су проблеми са платама запослених са IV и нижим степеном стручне спреме, где је дошло до компресије плата. Указано је и на недостатке у важећој Уредби о коефицијентима, као и на проблеме који се односе на забрану запошљавања у јавном сектору;

- Истицање проблема Социјално-економском савету Покрајине и захтеви за њихово решење, као и захтеви да покрајински секретаријати надлежни за образовање, науку и културу преузму активнију улогу у заступању интереса запослених из ових делатности у Војводини;

- Инсистирање на остваривању социјалног дијалога у локалним срединама и установама, као једног од кључних елемената усаглашавања и регулисања интереса између запослених и послодавца;

- Обуку синдикалних активиста да буду равноправни и компетентни партнери у погледу предмета преговора, као и у способности вођења дијалога по свим питањима;

- Организовање едукативних семинара за новоизабране председнике синдикалних организација. Тим поводом одржана су два семинара. За чланове у оквиру Секције жена организована су и одржана три семинара и у оквиру Секције младих организована и одржана су два семинара;

- Организовање семинара за чланове са територије Срема и Јужнобачког округа у оквиру пројекта Синдиката образовања Србије;

- Обезбеђивање радно-правне заштите чланова Синдиката помоћу давања мишљења, тумачења, писања жалби и заштите истих код кршења права из радног односа и помоћ у решавању текућих проблема у раду;

- Ажурно уређивање сајта: сви значајни закони за област образовања, науке и

културе доступни на сајту, као и размена информација: чланства према Синдикату и обавештавање чланства - путем е-mailа.

- Унапређење већ успостављене међународне синдикалне сарадње у окружењу. Самостално, по Споразуму, реализована су три семинара, а чланови Одбора су нова знања и искуства стицали и кроз реализацију сарадње у области Еурорегије синдиката Дунав - Криш - Мориш - Тиса. Нашој делегацији, коју су чинили Ђурђица Црвенко, др Душанка Бугарски, Раде Ерцеј и др Бранко Миљановић, уручена су признања за допринос на пољу прекограничне сарадње и унапређење образовања на Конгресу поводом тридесет година постојања ÉSZT.

Од активности издвајамо још:

- Центар "Срце" је за пружену помоћ и подршку на пољу промоције менталног здравља и превенције самоубиства током 2019. године доделио захвалницу, коју је у име СОНК примила Ђурђица Црвенко;

- У организацији СОНК реализовани су 3. Спортски сусрети у Бањи Јунаковић;

- Учесће и реализација других синдикалних активности (Синдикални котлић, Спортски сусрети ПОС...)

- Током целе године пружена је подршка од стране нашег синдиката на свим нивоима борби Општинског одбора образовања и културе Стара Пазова и Бачка Паланка на постизању задовољавајућег решења за дугове и довођење у законске оквире исплате путних трошкова запосленима, уз помоћ преговора, синдикалних адвоката, као и Агенције за мирно решавање радних спорова. Реализација је у току, уз напомену да су у току активности у Старој Пазови формиране две нове СО: ОШ "Вера Мишчевић" - Белегиш и ОШ "Слободан Савковић" - Стари Бановци, са око 85 чланова укупно.

Извештај је делимичан приказ најзначајнијих активности током протекле године и исти не обухвата рад Одбора делатности науке Војводине и Одбора делатности културе Војводине, који делују у оквиру Синдиката запослених у образовању, науци и култури Војводине.

Градски одбор СОБ

Пише: Зоран Ивковић

Као и претходних година Градски одбор Синдиката образовања Београда у свом раду се ослањао на основни и трајни задатак синдиката, а то је поштовање синдикалних права и слобода запослених, као и заштита и побољшање социјално-економског положаја запослених.

Чланови Градског одбора СОБ су на терену имали доста синдикалног рада. Наши представници учествују и у раду виших органа Синдиката образовања Србије, па на тај начин дају допринос да наш синдикат буде успешнији у свим активностима које организује, као и у преговорима са социјалним партнером око доношења нових закона и правилника.

Као председник Градског одбора, заједно са свим члановима Градског одбора, сваком представнику синдикалне организације који нам се обратио за помоћ, максимално смо се трудили да помогнемо.

Свакако, једна од најважнијих активности синдиката у претходном периоду била је збрињавање технолошких вишкова и запослених који су остали без дела норме. С поносом могу да наведем, да као члан Радне подгрупе при ШУ Београд, сваки члан нашег синдиката који нам се обратио за помоћ је добио потребну норму. Сви дописи упућени Радној подгрупи ШУ Београд су разврстани у три категорије:

1. Преузимања у оквиру ШУ Београд
2. Преузимања из других школских управа
3. Преузимања у складу са чланом 6. ПКУ за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика, као и чланом 152. ЗОСОВ.

Дописи који нису у ингеренцији Радне подгрупе нису разматрани, а подносиоци су усмерени на Стручно упутство за рад подгрупа за праћење ангажовања запослених у установама образовања и васпитања. Радна подгрупа ШУ Београд се руководи непристрасно,



општим интересом, као и процесом рационализације уз уважавање потреба запослених. Највећи број издатих препорука је реализован, али постоје и даље директори који их не уважавају (на срећу, све је мање таквих директора), те и ситуације када просветна инспекција не поступа на предвиђени начин. Да би био ефикаснији рад радних подгрупа неопходно је брже и ефикасније поступање надлежних инспекција и извештавање министра, како би спровео контролу рада директора (у случају одбијања преузимања, неодговарања на захтеве и сл.).

Традиционално, као и претходних година, учествовали смо у првомајској протестној шетњи.

У току 2019. године одржано је четири седнице ГО, на којима се расправљало о актуелним питањима везаним за синдикални рад.

Док пишем овај извештај о раду, могу да приметим да у претходној години нисмо штрајковали (за дивно чудо), што значи, да нисмо превише били незадовољни. Можда зато што смо добили повећање плата од девет одсто.

Умрежавања школа у Београду није било, а ако надлежни најаве да ће до тога доћи Синдикат је спреман да у том процесу активно учествује.

Укључили смо се и у акцију сређивања базе података чланова Синдиката образовања Србије.

Све већи проблем, који се јавља у школама, поред вршњачког насиља је и насиље над запосленима, па се наш синдикат у решавање тог проблема активно укључио. На позив премијерке Ане Брнабић уз присуство великог броја министара, представника невладиног сектора и представника репрезентативних синдиката (испред нашег синдиката присуствовали Валентина Илић и моја маленкост) у Влади Србије одржан је састанак, на којем је постигнута сагласност да је неопходно подићи свест о вршњачком насиљу и радити на његовој превенцији, као и на спре-

чавању насиља над запосленима у просвети. Договорено је да у наредном периоду председница Владе са ресорним министрима предузме све неопходне радње како би се кренуло у системско решавање овог проблема. Радна група за заштиту од вршњачког насиља убудуће ће се фокусирати и на насиље према професорима, наставницима и учитељима.

Једна од активности Синдиката била је усмерена и на сталну комуникацију са представницима синдиката, нарочито са представницима синдикалних организација, где је било одређених проблема. За решавање синдикалних проблема често нам својим активностима и саветима помажу наша председница Валентина Илић и Николина Маљковић, правна саветница Синдиката.

Поред проблема, које смо успешно или са мање успеха решавали, било је и лепог дружења међу нама синдикалцима. Нарочито бих издвојио дружење на 8. Спортским сусретима, који су одржани 15. јуна 2019. године у лепом амбијенту Кошутњака. Више од 100 такмичара по изузетном топлому времену су се у фер и спортском надметању борили да остваре што бољи пласман у екипним спортским дисциплинама: мали фудбал, одбојка, баскет, шах, стони тенис, пикадо и надвлачење конопца. Свеукупни победник 8. Спортских синдикалних сусрета Београда била је екипа Домова ученика средњих школа; друго место освојила је земунска Саобраћајно-техничка школа, а треће место освојила је Грађевинска школа. Београдских 10 екипа учествовало је и на републичким спортским играма на Тари, где смо скупљали енергију за даље "синдикалне борбе" у спортском духу и лепом дружењу.

И на крају, само да додам, да је ГО синдиката образовања Београда у претходној години активно пропратио сваку акцију коју су организовали виши органи Синдиката образовања Србије.

Регионални Центар у Лесковцу

Пише: **Александар Ничић**

На почетку године завршен је финансијски извештај председника за 2018. годину, који је приказан Надзорном одбору. Надзорни одбор је, након увида у сва пратећа документа и доказе о финансијском пословању, сачинио Извештај и поднео га Одбору на усвајање. Одбор је усвојио и План рада РЦ Лесковац СОС за 2019. годину, као и пратећи финансијски план.

И ове године РЦ Лесковац је финансирао осигурање за сваког члана Синдиката, а чланству су представљене и нове комерцијалне понуде посредством којих као чланови СОС остварују право на различите бенефите.

У марту је реализована нова акција "Семинар за сваког члана", којој се одавало приближно 1.600 запослених са територије Јабланичког округа. Са листе од 34 различитих акредитованих програма стручног усавршавања, заинтересовани запослени изјашњавањем су формирали групе за реализацију 24 семинара. Семинари су реализовани 9. и 10. марта у лесковачким основним школама "Вожд Карађорђе" и "Светозар Марковић".

Настављено је решавање технолошких вишкова из претходне године. Велики број чланова, који су се обратили Синдикату, успели су да остваре права.

Реализовани су разговори и преговори са представницима општина око исплате јубиларних награда и путних трошкова радницима у просвети, који су резултирали утврђивањем рокова исплата јубиларних награда и они су испоштовани у свим општинама.

РЦ Лесковац организовао је прославу 8. марта, на којој је учествовало око 400 колегиница и колега. Свечаност је одржана у угоститељском објекту "Колиба Олимп Лукс" у Лесковцу.

У оквиру успостављене сарадње Регионалног центра за Јабланички округ СОС и Лесковачке школе стрипа, у којој младе таленте ентузијастички подучавају многе наше колеге, покренут је "Конкурс за стрип". Синдикат је овом приликом обезбедио логистичку подршку и део наградног фонда. Председник РЦ Лесковац је учествовао на трибинама, организовао састанке са представницима локалних самоуправа и представницима ШУ и био заступљен у медијима у вези са свим актуелним проблемима у просвети.

Осме спортске игре радника у просвети, на окружном нивоу, расписане су и одржане током априла и маја. На овим играма учествовало је приближно 300 просветних радника из 26 установа.

Након најаве протеста запослених у предшколским установама, који су 11. априла организовала сва три репрезентативна синдиката захтевајући изједначавање положаја са запосленима у осталим деловима образовног сектора и решавање нагомиланих проблема у предшколском васпитању и образовању, Влада Републике Србије је одржала хит-



ну седницу, на којој су усвојени захтеви синдиката. Влада је донела одлуку да се запосленима у предшколском васпитању и образовању обезбеди додатно повећање зарада два (2) одсто, што је чинило укупно повећање зарада девет (9) одсто, које су од почетка 2019. године добили запослени у другим деловима сектора образовања. То подразумевало и измену Закона о буџетском систему, која је усвојена по хитној процедури у Народној Скупштини и на снагу ступила 1. маја. Представници ОЈОСОС подржали су све наведене активности, учествовали на протесту у Београду, а представница ОЈОСОС Одбору делатности предшколских установа СОС Бојана Савић била је директни учесник у преговорима.

Настављен је рад Секције жена ОЈОСОС. У овој календарској години, чланице Секције наставиле су реализацију усвојеног Плана. Реализоване су четири радионице: "Дискриминација и партиципација 1", "Дискриминација и партиципација 2" и "Друштвена осетљивост - социјална интуиција". Радионице је водила Биљана Михајловић.

Завршила спортских сусрета, додела пехара и медаља организована је на свечаности поводом краја наставне године 14. јуна у Свечаној сали "Дионис" у Лесковцу. Свечаности је присуствовало више од 300 чланова Синдиката уз присуство великог броја директора школа, представника ШУ Лесковац и представника руководства СОС.

Представници РЦ Лесковац и остали чланови редовно су путем саопштења и посредством сајта РЦ Лесковац СОС обавештавани о свим спорним и незаконитим поступањима МПНТР, самог министра, али и директора школа.

РЦ Лесковац СОС организовао је спортске екипе које су учествовале на Осми спортским сусретима у организацији Републичког одбора на Тари, од 12. до 15. септембра. Репрезентација РЦ Лесковац СОС је у свеукупном пласману освојила 4. место.

Настављена је сарадња са колегама из РЦ Охрид СОНК Македоније. У току године дошло је до неколико међусобних посета делегација оба центра.

Четрдесетак чланица Секције жена ОЈОСОС, самофинансирале су једнодневни излет до Солуна.

Двадесеторо чланова ОЈОСОС учествовало је, од 18. до 20. октобра, на синдикалном семинару у хотелу "Петрус" у Параћину, где су представници РЦ Лесковац презентovali свој рад и планове за будућност руководству СОС и присутним колегама из других центара, а свим учесницима одржан је акредитовани семинар СОС "Радно - правни положај, права и обавезе запослених у образовању", који су реализовале Драгана Карапанчић Стефановић и Борка Вишњић.

Многим синдикалним организацијама пружена је повратна финансијска помоћ, а посредством спонзора и донатора обезбеђени су новогодишњи пакетићи за четири установе у округу.

Регионални центар СОС Лесковац је организовао 27. децембра предновогодишњу забаву у хотелу "Бавка" у Лесковцу, којој је присуствовало 700 колегиница и колега из укупно 40 синдикалних организација.

Пружање правне помоћи на свим нивоима, настављено је као и свих претходних година. Приметан је повећан број запослених из других округа и са територија под ингеренцијом других школских управа који нам се обраћају за савете и помоћ у погледу радно-правне заштите. Захваљујући позитивном искуству све је већи број чланова који чланарину усмеравају ка нашем регионалном центру.

У току 2019. године одржане су четири седнице Одбора Јабланичког округа Синдиката образовања Србије, све синдикалне организације редовно су путем дописа и мејлова обавештаване о свим актуелним питањима, а председник је на терену одржао укупно 25 састанака са чланством, као гост на седницама синдикалних организација по школама.

Градски одбор образовања, науке и културе Суботица

Пише: др сци. **Чедомир Барош**, проф.

Визија и мисија ГО Суботице је поглед у будућност и гледање унапред бар пет година, иза се остављају благодети успешног рада и деловања на свим фронтовима из “битке” у “битку” у добијени “рат”.

Извештај о раду Градског одбора биће изложен у веома кратким цртама желећи да уштедимо наше време, јер богати су они који имају доста слободног времена, али и да би дали простора нашим драгим колегама и пријатељима да се размашу у својим извештајима.

У години иза нас остварили смо све наше задатке уз дозирање ангажовање свих чланова Градског одбора, као и целокупног чланства. То у преводу значи, ангажовали смо се у толикој мери да све доведемо до краја и успеха неоптерећујући све расположиве капацитете и тако смо добили дупло: успешно све окончали и сачували снагу за неко сутра.

Ово смо остварили уједно уз неоспорну помоћ Градског већа Суботице и Републичког Синдиката за шта им се захваљујемо и надамо се наставку успешне сарадње у 2020. и наредних година.

У години која је остала иза нас радило се и исплатило на свим синдикалним пољима и на услузи чланству. Успели смо да увећамо наш ГО новим учлањењима. Било је и природног одлива чланства услед одласка у пензије или одласка наших чланова у печалбу широм света.

Чланови ГО Суботица су активно учествовали у раду Градског одбора, Већа ССС Града Суботице, виших органа Синдиката на нивоу Покрајине и Републике, као и у претходним годинама. Имали смо активну улогу у саставу преговарачког тима СОС и активну комуникацију са градским, покрајинским и републичким органима. Активно смо учествовали у Радној подгрупи за ангажовање запослених ШУ Сомбор, где су представници нашег одбора имали значајну улогу и где су дали велики допринос у раду. ШУ Сомбор дошла у ту позицију да је једна од најбољих школских управа у Србији. Представници Градског одбора радили су и у Социјално-економском савету Града Суботице, који спада међу ретке савете у

Беле и нежне рукавице заштитни знак одбора

градовима и општинама Србије. Били смо на свим нивоима присутни у штампаним и електронским медијима. Учествовали смо у штрајковима упозорења у организацији СОС. Представници ГО активно су узимали учешће на семинарима и конференцијама.

У организацији ГО Суботица и сарадњи са релевантним чиниоцима друштвеног, синдикалног и привредног живота организовали смо Округли сто и радионице, који су се односили на дуално образовање. На Округлом столу “Ка ефикаснијем повезивању стручног образовања и привреде”, поред организатора ГО Суботице, СЕС Града Суботице и СОС учествовали су представници МПТР, Покрајинског секретаријата за образовање, Привредне коморе Србије, Регионалне ПК Суботица, Панонрег, Завода за тржиште рада, представници страних и домаћих компанија и домаћих предузетника, представници школских управа Сомбора и Зрењанина, директори и наставници средњих стручних школа са подручја школских управа Сомбора, Зрењанина и Новог Сада, ученици и сви други заинтересовани. Овај пројекат је започет још 2018. и биће настављен и ове године.

ГО Суботице учествовао је на 13. Међународном сајму привреде као суорганизатор са ПАНОНРЕГ (Регионална развојна агенција у Суботици) и ПРЕДА (Агенцијом за економски развој Приједора - Република Српска) у вези стручног предавања из области ИТ, дигитализације и образовања “Примери добре праксе. Однос локалне самоуправе и привреде кроз дуално образовање”. Такође, најављена је сарадња ПРЕДЕ, ПАНОНРЕГА и ГО Суботице, где је договорено да носилац активности буде ГО Суботица.

На позив Синдиката образовања, науке и културе Републике Српске учествовали смо на конференцији посвећеној социјалном дијалогу и колективној преговарању у Реп. Српској, Србији и Црној Гори. Уједно, били смо и гости 2. Спортских сусрета ОНК Реп. Српске. Овом пиликом се захваљујемо домаћину Драгану Гњатићу и његовим



сарадницима на пријатном проведеном времену у теслићкој Бањи Врућица.

Када је реч о раду на локалном нивоу, а он је највећи и најважнији у раду ГО, било је много комуникација са Градском управом, члановима Градског већа и ресором друштвених делатности града Суботице, размене информација... Све то је допринело да је Град Суботица испоштовао све обавезе према уставима образовања, па је у преговорима и договорима закључено да се настави са досадашњом парком у наредном периоду.

Бројно чланство ГО Суботица је учествовало у више спортских, културних и забавних манифестација током године. Са свих догађаја долазили смо са dobrим резултатима, похвалама, новим пријатељствима и великим задовољством, као и надом да ће се у неким следећим сусретима и манифестацијама поновити исти или бољи резултати.

Нешто на шта је ГО Суботица најпоноснија је сарадња из потписане Повеље о пријатељству и сарадњи између Синдиката образовања, науке и културе Републике Српске - Бања Лука, Покрајинског одбора Синдиката образовања АП Косова и Метохије - Кос. Митровица и ГО Суботица. У складу са овом повељом ГО Суботице је поконио два комплета спортске опреме за наше две братске школе на КиМ, а током ове године. организоваћемо и један акредитован семинар за запослене на КиМ.

Градски одбор образовања, науке и културе Суботица наставиће са успешним радом и погледом у будућност уз пружену руку свим добронамерним људима који желе сарадњу и заједнички рад на промоцији Синдиката и професија које заступамо.

Међународне и пројектне активности

Пише: **Борка Вишњић**

У 2019. години најважнија међународна активност био је Осми конгрес Интернационале образовања, који је у јулу одржан у Бангкоку, на Тајланду. У раду Конгреса су по позиву учествовала два делегата Синдиката образовања Србије, а о томе, као и другим међународним активностима, детаљно смо извештавали на страницама “Синдикалног пера” и нашем сајту.

Поред тога, међународна активност синдиката образовања Србије одвијала се кроз активно учешће наших представника у раду Европске организације синдиката образовања ETUCE - у раду Комитета и европским пројектима као партнер или учесник у реализацији пројектних активности. Билатерална сарадња са пријатељским синдикатима из земаља окружења и другим синдикатима успешно је настављена и протекле године. У склопу студијске посете представника ETUCE и дискусије о радно-правном положају запослених у образовању и синдикалном деловању, представници СОС су учествовали у регионалној конференцији одржаној почетком године у Сарајеву.

Досадашња успешна билатерална сарадња исказана је и у припреми јубиларног 200. броја “Синдикалног пера”, за који су представници синдиката из региона припремили веома квалитетне прилоге, а међу ауторима била је и директорка ETUCE Сузан Флокен.

Синдикат образовања Србије је једна од партнерских организација у реализацији двогодишњег пројекта о социјалном дијалогу и улози социјалних партнера у подршци образовању деце миграната. Током реализације пројекта организован је семинар на Кипру, у чијем раду смо учествовали и представили резултате наше земље у образовању миграната. Такође, ти подаци су представљени и на Завршној конференцији, на којој су предочени резултати пројекта, а у Европском парламенту приказан је видео филм о студијском боравку, између осталог и у Србији. Филм је на учеснике Конференције, као и током каснијих приказивања, оставио веома емотивне утиске на гледаоце.

Као практичан резултат рада на пројекту је била и посета делегације словачког синдиката образовања SVIZ нашем синдикату и Основној школи “Бранко Пешић” у Земуну, којој су представници SVIZ уручили донаторска средства прикупљена за потребе унапређења рада у школи.

И протекле године настављена је укљученост нашег синдиката у активности Европске комисије и Европске фондације за обуку у унапређење



стручног образовања и квалитетне праксе у стручном образовању. По позиву смо учествовали у раду конференција о мобилности ученика стручних школа у Бриселу и дуалном образовању у Прагу. У оквиру Европске недеље стручног образовања, која је протекле године одржана у Хелсинкију, представљен је и предлог нашег синдиката, уз подршку Европске организације синдиката образовања, да се Јожеф Карачоњи, професор у Средњој стручној школи у Ади, изабере за најиновативнијег наставника. У веома јакој конкуренцији наш кандидат је освојио друго место. То је била још једна активност нашег синдиката на промоцији стручног образовања и праксе, на коју смо се обавезали при потписивању повеље о посвећености, у нашем случају, промоцији дуалног образовања.

Синдикат образовања Србије преко својих представника у сталним телима ETUCE има увид и могућност учешћа у формулисању заједничких ставова, који се односе на високо образовање и једнакост. У Комитету за високо образовање и истраживање наш представник је проф. др Дејан Мицковић, потпредседник Синдиката образовања Србије, а у Сталном комитету за једнакост проф. др Марина Миленковић, председница Секције жена СОС. Њиховим учешћем у раду ових тела наш синдикат је у могућности да активно прати ставове и одлуке, које се односе на ове области и да износи наша искуства.

На почетку рада на пројекту о обнови синдиката одржана је конференција, на којој смо учествовали и били у прилици да се упознамо са разноврсним активностима синдиката у обнови синдикалног чланства и представљању мање заступљених групација запослених.

Представници нашег синдиката активно су по позиву учествовали у раду

семинара о родној равноправности одржаном у Вилнусу, а током Завршне конференције пројекта о родној равноправности, као теми социјалног дијалога, у Букурешту смо представили наше активности и рад у овој области, у оквиру секције примери добре праксе.

У октобру прошле године у Тбилисију је одржан Округли сто земаља Централне и Источне Европе, где смо представили активности Синдиката образовања Србије у области стручног образовања и активно учествовали у раду овог скупа, који се одржава сваке друге године. Заједничке теме представника ове групације земаља и начини решавања готово истоветних проблема, извор су нових идеја за унапређење синдикалног рада.

Током прошле године су настављене пројектне активности из програма сарадње са шведским синдикатом образовања Lärarförbundet. Пројектом “Јачање регионалних капацитета Синдиката образовања Србије”. По предвиђеном акционом плану реализовано је пет семинара: први за Бачки и Сремски округ на Фрушкој гори, други за Златиборски округ организован је на Златибору, трећи за представнике три Регионална центра у Параћину, четврти за представнике Мачванског округа у Крупњу и пети за представнике Топличког и Пиротског округа на Авали. У неким регионима семинари су организовани по први пут и од учесника оцењени веома корисним и подстицајним, а на неким су одржани и акредитовани семинари, тако да су учесници имали вишеструку корист.

Синдикат образовања Србије је као партнер позван да учествује у неколико европских пројеката. За сада је одобрен пројекат о унапређењу учешћа запослених у образовању у доношењу одлука, чији је главни носилац италијанска Конфедерација синдиката.

Радно - правна заштита

Пише: **Николина Маљковић**

У протеклих годину дана Синдикат образовања Србије је и даље посебну пажњу посвећивао правној сигурности својих чланова. Основни смисао правне заштите је пружање правне помоћи приликом решавања појединачних случајева у ситуацији која се односи на радно-правни положај запослених у установама образовања.

Најчешће се ови случајеви јављају у односима између запослених и директора установе у остваривању права запослених, утврђених позитивним прописима или у примени посебних колективних уговора. Правна заштита се, углавном, остварује кроз тумачење одредби позитивних прописа из образовања и остваривања права запослених, одбрану запослених у дисциплинским поступцима, састављање поднесака, пријаве инспекцијама, као и заступање у тужбама у радним споровима и поступцима извршења.

Једна од најважнијих улога правне заштите у протеклом периоду била је и едуковање чланова синдиката о њиховим правима и начину да та права остваре. Најбитније је да чланови имају могућност да се обрате правном саветнику, путем *e-mail* и телефона, како би били информисани о својим правима и обавезама, као и да та информација буде благовремена како би у одговарајућим поступцима и роковима њихово право могло да се оствари.

Најчешћа питања чланова, између осталих, односила су се на њихово право на преузимање и допуну норме у складу са одредбама чл. 5. и 6. као и недоумице око тумачења и осталих одредби Посебног колективног уговора за основне и средње школе и домове ученика-а и ПКУ за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе.

У протеклој години су и у "Синдикалном перу" обрађене многе теме из правне области, које су отклониле многе недоумице и помогле у решавању актуелних питања. Навешћемо само неке од њих: Измене и допуне образовних закона; Нацрт закона о дуалном моделу студија; Иницијатива за измене и допуне Правилника о критеријумима и стандардима за финансирање установе која обавља делатност основног образовања и васпитања; Поступак преузимања запослених; ПКУ за високо образовање итд.



Синдикат образовања Србије је у прошлој години отпочео реализацију семинара одобрених од Завода за унапређивање образовања и васпитања, међу којима је и семинар из правне области: "Школа - добро место за рад: правни положај, права и обавезе запослених у образовању". Семинари ће се реализовати и у текућој школској години, а учесници ће добити по осам (8) бодова за стручно усавршавање.

Значајна едукација чланства, као и семинари за стручно усавршавање реализовани су у мају, јулу, августу, октобру, новембру и децембру 2019. године, на семинарима који су одржани у Старој Пазови, на Фрушкој Гори, Златибору, у Параћину, Крупњу и Београду. На семинарима су учесницима представљени најзначајнији прописи из области образовања, дилеме у тумачењу посебних колективних уговора, као и нивоо радно правне заштите чланова СОС, као једно од основних права која су им загарантована Статутом. Такође, учесницима семинара су за стручно усавршавање представљене теме: "Поступак преузимања запослених у пракси", као и "Дисциплински поступци у установама образовања, права, обавезе и одговорности запослених".

Значајан помак учињен је и код запослених ангажованих на одређено време, који годинама уназад нису могли да заснују радни однос на неодређено време, јер ће током ове године бити расписани конкурси, након чега ће та категорија запослених моћи да заснује радни однос на неодређено време. Наметнула су нам се

и разна питања запослених, која су се односила на расписивање конкурсним процедуре пријављивања слободних радних места школским управама и након одобрених конкурса, па до питања око спровођења конкурса у установама.

Прошле године је посебно поклоњена пажња запосленима у високом образовању, када је, после неколико састанака са представницима Министарства, коначно потписан ПКУ за високо образовање, тако да су и запослени у високом образовању у могућности да остваре многа права која гарантује колективни уговор, а за која су, годинама уназад, били ускраћени. Крајем прошле године потписан је и Споразум о продужетку рока важења ПКУ за запослене у установама студентског стандарда чији је оснивач Република Србија са роком важења три године.

Предстоји нам у наредном периоду и наставак рада на изменама и допунама ПКУ за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, имајући у виду да важећи колективни уговор истиче 13. маја ове године.

Представљен је само кратак опис послова из области радно-правне заштите у протеклом периоду, а СОС ће настојати и у наредном периоду да пружа члановима благовремену и квалитетну правну заштиту, а посебно ће се залагати да се код закључивања нових ПКУ, као и других прописа који уређују област образовања, запосленима обезбеде повољнија права.

Синдикално перо

БОРКА ВИШНИЋ и МИОДРАГ КАМПЕРЕЛИЋ ● Телефон: (011)32-33-229 ● Тираж: 4000 ● www.sind-obr.org.rs ● E-mail: obrazovanje@sindikato.rs ● Графичка припрема: ДИМИТРИЈЕ ПАВЛОВИЋ ● Штампана: СИГНЕТА - Београд

Издавач: СИНДИКАТ ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ, Дечанска 14, 11000 Београд ● Главни уредник: ВАЛЕНТИНА ИЛИЋ ● Уредник: САША ЛУКОВИЋ ● Редакцијски колегијум:

Издавач: СИНДИКАТ ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ, Дечанска 14, 11000 Београд ● Главни уредник: ВАЛЕНТИНА ИЛИЋ ● Уредник: САША ЛУКОВИЋ ● Редакцијски колегијум:

CIP - Каталогизација у публикацији Народна библиотека Србије, Београд 331.105.44(497.11)

СИНДИКАЛНО перо : лист Синдиката образовања Србије / главни уредник Валентина Илић. - Год. 1, бр. 1 (2001)- . - Београд : Синдикат образовања Србије, 2001- (Београд : Сигнета). - 30 цм Месечно. ISSN 1451-7574 = Синдикално перо COBISS.SR-ID 120073740

2019. година у слици

